

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14575/2024
21.08.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Марија Вучковић, адвокат из ..., против тужене-противтужиље ББ из Републике ..., чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, издржавања и уређења личних односа, одлучујући о ревизији тужене-противтужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 326/2023 од 06.07.2023. године, у седници већа одржаној 21.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене-противтужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 326/2023 од 06.07.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 490/21 од 01.03.2023. године, тужбени захтев је делимично усвојен, па је измењена пресуда Основног суда у Сомбору П2 173/19 од 29.03.2019. године у делу одлука из ставова првог, трећег и четвртог изреке, тако што је одређено да тужилац самостално врши родитељско право над мал. ВВ, да тужена одржава личне односе са мал. ВВ два викенда месечно, од четвртка након завршетка школске наставе до недеље у 15,00 часова, као и током половине летњег и зимског школског распуста, а у целости током других краћих школских распуста, уз обавезу тужене да по дете долази у домаћинство тужиоца и обавезу тужиоца да по престанку наведених термина преузме дете у домаћинству тужене и обавезана тужена да доприноси издржавању малолетне ВВ у месечном износу од 14.000,00 динара, почев од 01.03.2023. године па убудуће док за то буду постојали законски услови уплатом тужиоцу до 05. у месецу за текући месец, са законском затезном каматом од дана доспелости сваке месечне уплате до исплате. Одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да након термина за одржавање личних односа са дететом, дете враћа у домаћинство тужиоца, као и да се обавезе тужена да доприноси издржавању мал. детета у износу од 14.000,00 динара за период од 17.09.2021. до 28.02.2023. године, са

припадајућом законском затезном каматом. Одлучено је да у преосталом делу пресуда Основног суда у Сомобру П2 173/19 од 29.03.2019. године остаје неизмењена. Одбијен је противтужбени захтев да се измени пресуда Основног суда у Сомбору П2 173/19 од 23.09.2019. године тако што би се одредило самостално вршење родитељског права тужене над мал. ВВ, да тужилац одржава личне односе са дететом сваког првог викенда у месецу од петка у 18,00 до недеље у 18,00 часова и током првих седам дана зимског и првих 15 дана летњег распуста у јулу месецу, уз обавезу тужиоца да преузима дете у домаћинству тужиле и да га у њено домаћинство враћа са путном исправом детета, да тужени доприноси издржавању детета у месечном износу од 15.000,00 динара од дана подношења тужбе, па убудуће док за то буду постојали законски услови, да доспеле рате да уплати одједном, а доспевајуће до 05. у месецу за текући месец, са законском затезном каматом од дана доспелости сваког месечног износа, као и да туженој надокнади трошкове парничног поступка, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 326/2023 од 06.07.2023. године, жалба тужене је делимично усвојена, а делимично одбијена, па је првостепена пресуда потврђена у делу одлуке о тужбеном захтеву за вршење родитељског права и издржавању мал. детета, као и у делу којим је одбијен противтужбени захтев, а укинута у делу којим је одређен начин уређења личних односа тужене са мал. ВВ и одлучено о трошковима парничног поступка и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене пресуде донете у другом степену, у правноснажном делу, тужена је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП) у вези члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005...6/2015), Врховни суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у емотивној вези од 2011. године, повремено се виђајући викендом, јер је тужилац живео у ..., а тужена у Након четири месеца од рођења малолетне ВВ ...2016. године, засновале су ванбрачну заједницу, која је недуго затим услед размирица и неслагања престала, када се тужена са мал. ВВ и ћерком из претходног брака, ГГ, преселила у изнајмљени стан у Пресудом Основног суда у Сомбору П2 30/17 од 17.03.2017. године, исправљеном решењем истог суда П2 30/17 од 03.04.2017. године, одређено је да тужена самостално врши родитељско право над малолетним дететом, уређен је начин одржавања личних односа оца и малолетног детета и одређена његова обавеза да доприноси дететовом издржавању. У међувремену, будући да је тужену тадашњи послодавац - словеначко

привредно друштво упутило на обуку у Републику ..., где јој је потом понуђено радно место, парничне странке су постигле споразум да заједнички врше родитељско право и да мал. ВВ проводи време код оба родитеља по две седмице у месецу. Сагласно томе, пресудом Основног суда у Сомбору П2 173/19 од 29.03.2019. године измењена је ранија судска одлука, тако што је одређено заједничко вршење родитељског права, с тим да пребивалиште детета буде на адреси мајке у Републици ..., одређено да ће дете издржавати заједнички, тако што ће оба родитеља у целости сносити трошкове издржавања детета док дете борави код једног од њих, да ће дете проводити време код оба родитеља наизменично по две седмице месечно, уз обавезу мајке да дете по истеку времена одређеног за виђање врати у домаћинство тужиоца и обавезу оца да дете по истеку времена одређеног за виђање врати у ..., Република ..., где ће мајка преузимати дете, одређено да оба родитеља могу самостално водити дете на годишњи одмор и у иностранство, уз обавезу да две недеље раније најаве путовање другом родитељу, као и да странке самостално носе трошкове превоза и летевања детета. Парничне странке су се извесно време придржавале овако успостављеног режима. У време наступања епидемије вируса Ковид-19 и првобитног драстичног ограничења слободе кретања, мал. ВВ се затекла код оца у ... и ту је остала наредних неколико месеци, у ком периоду је тужена једном месечно долазила да је види, преузимала је од оца и одводила код својих родитеља у ... код ..., где су заједно боравиле до повратка тужене у

Тужилац је запослен у огранку „... banka Srbija“ а.д. Нови Сад у ... и остварује месечну зараду од 75.715,00 динара и годишњи регрес од 40.000,00 динара. Власник је трособног стана површине 91,42м² у ... и две викендице од којих једна служи са потребе његове породице, а другу издаје током већег дела године и остварује годишњу закупнину у износу од око 2.000 евра. Поседује путнички аутомобил марке „Škoda ...“ 2005. годиште, за који трошкове горива сноси послодавац тужиоца, а од оца је наследио брод који користи са породицом, за који плаћа трошкове привезишта око 30 евра годишње. Од половине 2018. године живи са ванбрачном супругом ДД, са којом нема деце, а која ради као предузетник – води ... евиденцију и оставрује зараду од око 50.000,00 динара, нема других прихода ни непокретности на своје име. Родитељи тужиоца им новчано не помажу, осим што им обезбеђују сухомеснате производе. У стану тужиоца мал. ВВ има своју собу. Када дете борави код тужиоца, трошкови за храну и кућну хемију су око 25.000,00 динара. Тужилац је 2016. године са банком закључио уговор о кредиту на период отплате до новембра 2023. године, према ком месечна рата износи 10.000,00 динара. По добијању средстава кредита, тужилац је делом новца помогао туженој у отплати неколико рата кредита за њен стан у Тужилац није осуђиван, против њега није примењен институт опортунитета, нити је против њега вођен кривични поступак за кривично дело неовлашћено држање опојних дрога.

Тужена је ...2019. године закључила брак са ЂЂ, са којим живи у ... у изнајмљеном стану површине 45м², за који закупнина износи 440 евра месечно. Са њима живи и ћерка тужене из претходног брака, ГГ, која студира у ... и прима породичну пензију од пок. оца у износу од око 28.000,00 динара месечно. Тужена је запослена и остварује зараду од око 1.100 евра месечно, као инструктор ... додатно остварује приход од 300 евра месечно, а прима и дечији додатак у износу од 40 евра месечно. Власник је стана површине 35м² у ..., који је купила на кредит на период од 30 године и за који месечну рату плаћа 100 евра, а издаје га за 120 евра месечно. Поседује још један стан површине 48м² у ..., који издаје за 40 евра месечно. Користи

путнички аутомобил „Peugeot ...“ купљен на лизинг, за који месечно плаћа накнаду у износу од 109 евра, а за који трошкове горова сноси послодавац тужене. Супруг тужене је запослен као инжењер ... и учествује у сношењу заједничких трошкова живота. Власник је куће у ..., у којој повремено бораве. Трошкови исхране за њихово домаћинство месечно износе око 300 евра.

Мал. ВВ је здраво дете, нема посебних потреба у погледу исхране, лекова и здравствених помагала. Месечни трошкови за гардеробу износе 3.000,00 - 4.000,00 динара, отац јој је купио тротинет, а његова мајка бицикл. Трошкови боравка у вртићу су износили око 3.000,00 динара, а гимнастике 1.000,00 динара месечно. У чувању детета тужилац има помоћ ванбрачне супруге, мајке, сестре, сестрине деце која иду у средњу школу и родитеља ванбрачне супруге, са којима малолетна ВВ има близак однос.

Тужилац је уз сагласност тужене мал. ВВ уписао у вртић „ЕЕ“ у ... који је похађала у школској 2019/2020 години. У том периоду када је дете боравило код мајке у ..., похађала је у вртић у ... укупно 25 дана. Уз сагласност тужене, тужилац је 07.10.2020. године пријавио пребивалиште мал. ВВ на своју адресу у ... и у школској 2020/2021 године мал. ВВ је похађала вртић „ЖЖ“ у ... из ког је унапред најављено изостала 32 дана које је провела код мајке. Од 01.09.2021. године мал. ВВ је уписана у обавезни предшколски програм у вртићу „ЖЖ“ у ..., али дете тада није кренуло у вртић, јер је било код мајке у ... и са мајком на мору у ... до 12.09.2021. године, када је тужена дете довела код оца у Боравак детета у предшколској установи није био сталан, јер је дете половину месеца проводило код мајке у ..., па је у предшколском програму у школској 2021/2022 години била присутна свега 123 дана. Током 2021. године тужилац није дао сагласност да тужена упише дете у вртић у ..., због чега је једно време тужена морала да унајми дадиљу која је чувала дете док је она на послу, да би 21.02.2022. године уписала у вртић „ЗЗ“ у ..., који је похађала до 19.08.2022. године. Тужени се противио захтеву тужене да преузме дете 26.09.2021. године, јер је дете услед честих изостанака доста пропуштало у обавезном предшколском програму и другим унапред планираним активностима у вртићу и дружењу са вршњацима. Поред тога, тужени је изразио свој став да послуша препоруку лекара од 22.09.2021. године да дете не путује због погоршане епидемиолошке ситуације, те да тужена може дође по дете када се ситуација стабилизује. Насупрот томе, тужена је сутрадан 27.09.2021. године отишла у вртић, где јој је омогућено да види мал. дете и, искористивши тренутну непажњу васпитача, узела мал. ВВ у наручје и истрчала из вртића а да се ником није јавила. Васпитачица мал. детета ИИ ју је сустигла код аутомобила и захтевала од тужене да отвори врата, упозоравајући је да је она одговорна за дете док је дете у вртићу и да тужена не може да дете одведе из вртића на такав начин. Након што је васпитачица успела да уђе у ауто, узела је у наручје мал. ВВ да је смири, јер је дете плакало и након вербалне расправе са туженом, заједно су отишле у полицијску станицу, где је васпитачица дала изјаву да је мал. ВВ насилно одведена из вртића, због чега је позван Центар за социјални рад у Сомбору који је обавио разговор са туженом. Када је излазила из полицијске станице, васпитачица је срела тужиоца и испричала му шта се десило, а тужилац је истог дана затражио од органа старатељства у Сомбору да хитно реагује. Истог дана тужена је пријавила тужиоца полицији коме је изречена хитна мера забране контакта и приласка туженој, која мера је трајала два дана, а затим продужена на још 30 дана. Током трајања те мере, дете је боравило код тужиоца, а све информације о детету туженој је давала ванбрачна супруга тужиоца.

Мал. ВВ је упркос нередовном похађању предшколског програма захваљујући додатном раду код куће савладала предшколски програм и успешно прошла тестирање за упис у први разред основне школе. Дана 01.09.2022. године кренула је у први разред Основне школе „ЈЈ“ у ..., а те школске године је уписала и музичку школу „КК“ у Тренира гимнастику. Школу у ... похађа две седмице месечно, а истовремено похађа Основну школу „ЛЛ“ у ... у Овакав модел похађања школе у две државе, психолог школе у ... није оценио добрим, јер дете треба да има сталност и стабилност у школовању. Према мишљењу разредног старешине детета у основној школи у ... мал. ВВ успешно прати наставни план, јер нема језичких потешкоћа и остварује све поверене циљеве, њена физичка, социјална, емотивна и интелектуална зрелост је на високом нивоу, добро је прихваћена међу вршњацима, самоиницијативна је и одговорна, мотивисана за учење и сарадњу, а према вршњацима и стручним радницима се односи са поштовањем.

Из налаза и мишљења Центра за социјални рад у Сомбору од 27.10.2021. године, сачињеном након посете домаћинству тужиоца, утврђено је да је тужилац развио добар однос са дететом, да је дете добро прихваћено у домаћинству оца, да отац има услове да организује безбедан и детету примерен боравак, да се мал. ВВ у очевом домаћинству осећа слободно, да је опуштена, комуникативна, да отворено прича о својим интересовањима и свом односу са оба родитеља, код којих радо борави. Из налаза и мишљења Центра за социјални рад у Идрији од 22.02.2022. године, сачињеном након посете домаћинству тужене, утврђено је да између детета и мајке постоји јака емотивна веза, да имају добар однос, да тужена редовно и брижљиво испуњава родитељске дужности, да се према детету опходи са љубављу, да је дете опуштено у мајчином присуству. И по мишљењу овог Центра, вршење родитељског права на дотадашњи начин функционисања, тако што дете по две седмице месечно проводи код сваког од родитеља, са почетком школовања није одговарајуће, јер је детету потребно обезбедити сталнији боравак у околини где ће се школовати, а да на страни мајке нема препрека да се дете повери њој на самостално вршење родитељског права.

Код опречних мишљења Центара за социјални рад у погледу вршења родитељског права, суд је услед специфичности конкретног случаја, територијалне удаљености Центара за социјални рад и немогућности усаглашавања њихових мишљења, одредио психолошко-психијатријско вештачање преко тима вештака Кабинета са судску психијатрију - Клинике за психијатрију Клиничког центра Војводине. Из њиховог налаза и мишљења је утврђено да су оба родитеља без обележја психопатологије, без менифестација поремећаја личности и да су очуване родитељске подобности. Обоје су мотивисани да брину о детету, препознају и задовољавају све потребе детета и демократског су васпитног стила. Емотивни су и топли са дететом, примењују конвенционалне методе васпитања детета, с тим да је код тужиоца више заступљено и награђивање као вид подстицаја. Овакав васпитни стил странака омогућава да се код детета развију системи вештина самоконтроле и самосталности, усвоје социјалне норме и да се дете прилагоди на захтеве друштвене средине. Тужена је у протеклом периоду мењала животно окружење, што је довело до измене у динамици породичних околности и захтевало од детета да им се прилагођава. У тим околностима тужена није у потпуности спровела процес прилагођавања детета на ново језичко и срединско окружење. То је, упркос блиском односу са мајком, довело до тога да дете не доживљава да је адаптирано на ново школско окружење, није интегрисано у

вршњачку групу и нема ширу мрежу социјалне подршке. На плану родитељског функционисања не постоји значајнија компаративна предност неког од родитеља, али је у актуелним породичним приликама отац успео да формира нешто стабилније породичне и животне околности, које детету омогућавају више рутине, реда и структуре у свакодневним активностима и већу мрежу социјалне подршке и релације међу породицом и пријатељима. Мал. ВВ је дете надпросечног интелектуалног функционисања без психопатолошких сметњи, а њена социјално-емоционална зрелост одговара девојчици тог узраста. Она изражава и износи сопствено мишљење о породичним приликама у складу са својим узрастом. Домаћинство оца доживљава као примарније, више је усмерена на оца у задовољавању својих потреба и сматра да је боље прилагођена на школску и друштвену средину у Републици Србији. Емоционално је привржена родитељима и са њима има блиске и спонтане односе и комуникацију, с тим да са оцем проводи време на садржајнији начин. Имајући у виду обележја функционисања оба родитеља, одлике њиовог васпитног стила, узраст и развојне потребе детета, обрасце емоционалне привржености родитељима, континуитет досадашњег функционисања детета у обе средине као и мишљење мал. детета дато пред вештацима, по оцени вештака у интересу мал. ВВ је да буде поверена оцу на самостално вршење родитељског права, а да одржава континуиране односе са мајком на начин који ће мајци омогућити активно учешће у васпитању детета и даље очување и развијање емоционалне релације детета са мајком и сестром по мајци.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредби Породичног закона и оценили да су испуњени услови за измену одлуке о заједничком вршењу родитељског права и водећи рачуна о најбољем интересу мал. детета, у смислу члана 6. став 1. и члана 266. став 1. Породичног закона, а ценећи налазе и мишљења Центара за социјални рад у Сомбору и Идрији и прихватајући налаз и мишљење тима вештака Кабинета са судску психијатрију - Клинике за психијатрију Клиничког центра Војводине, у смислу члана 270. Породичног закона, оценили да је у најбољем интересу мал. детета да буде поверено оцу на самостално вршење родитељског права, а да се мајка обавезе да доприноси издржавању детета у висини од 14.000,00 динара месечно.

Неосновано наводима ревизије тужена оспорава правилну оцену доказа и правилно и потпуно утврђено чињенично стање на ком је заснована побијана пресуда. Одлука о тужбеном и противтужбеном захтеву је донета правилном применом материјалног права, за коју су дати довољни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Заједничко вршење родитељског права подразумева да увек постоји договор родитеља око свих питања из садржине родитељског права, а оно у смислу одредбе члана 68. став 1. и 2. Породичног закона чини право и дужност родитеља да се старају о детету, које обухвата чување, подизање, васпитавање, образовање, заступање, издржававање, те управљање и располагање имовином детета. Заједничко вршење родитељског права подразумева сагласност родитеља о свим питањима, тако да све дужности у подједнакој мери терете оба родитеља, оба родитеља имају подједнаку одговорност за подмирење свих потреба детета и оба родитеља имају у пуном обиму сва права и дужности из корпуса родитељског права. Уколико нема договора родитеља о неком од питања везаних за дете односно за обавезе родитеља према детету, нема ни споразума о заједничком вршењу родитељског права.

Дакле, када законодавац предвиђа заједничко вршење родитељског права, онда има у виду споразум родитеља који је услов таквог начина вршења права родитеља. Уколико споразума нема, или споразум због промењених прилика отпадне, онда није могуће заједничко вршење родитељског права.

У конкретном случају, у предшколском календарском узрасту мал. детета, заједничко вршење родитељског права је функционисало на тај начин што је дете проводило по две седмице месечно код сваког од родитеља и на тај начин похађало вртић, обавезни предшколски програм, а потом и школу наизменично у ... и у ..., односно у месту пребивалишта родитеља. Поласком детета у школу, по мишљењу психолога школе у ..., стручног тима Центра за социјални рад у Идрији и тима вештака Кабинета за судску психијатрију овакав модел похађања школе није одговарајући, јер је детету потребно обезбедити сталнији и стабилнији боравак, како би имало континуитет у процесу образовања тако што ће похађати једну школску установу и време претежно проводити у домаћинству једног родитеља. Код таквог стања ствари, правилно су нижестепени судови оценили да је у најбољем интересу мал. детета да се измени досадашња судска одлука о заједничком вршењу родитељског права и дете повери на самостално вршење родитељског права једном од родитеља.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог су узраст и пол детета, жеље и осећања детета обзиром на узраст и зрелост, емоционалне и развојне потребе детета (васпитне, здравствене, потребе становања, исхране, одевања) и способност родитеља да потребе детета задовоље.

Одредбом члана 270. Породичног закона прописано је да је суд дужан да, пре него што донесе одлуку о вршењу родитељског права, затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Процена тима вештака Кабинета са судску психијатрију - Клинике за психијатрију Клиничког центра Војводине је да су оба родитеља примерених родитељских капацитета и подобности за вршење родитељског права, да су оба родитеља мотивисана и подобна за пружање основне и емоционалне неге мал. детета, постављањем и одржавањем одговарајућих граница у дететовом понашању као и да обоје имају близак емотивни однос са дететом, због чега се не доводи у питање родитељски капацитет ни једног од родитеља.

У таквој ситуацији, где не постоји компаративна предност једног родитеља, за одлуку суда о вршењу родитељског права је од пресудног значаја свестрана процена животних околности родитеља и прилагођености детета на те околности, као и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима о најбољем интересу детета у околностима конкретног случаја. Код опречних мишљења Центара за социјални рад о

набољем интересу детета по питању вршења родитељског права, правилно су нижестепени судови одлуку засновали на налазу и мишљењу тима вештака Кабинета за судску психијатрију, који је имао у виду начин функционисања родитеља и њихов васпитни стил, узраст и развојне потребе детета, емоционалну приврженост родитељима, континуитет досадашњег функционисања детета у обе средине и мишљење мал. детета дато пред вештацима из чијег мишљења је утврђено да мал. дете, с једне стране упркос блиском односу са мајком, надпросечној интелигенцији, чињеници да лако усваја знање страних језика и адаптира се на ново социјално окружење, није интегрисано у вршњачко школско окружење у ... и нема ширу мрежу социјалне подршке, а да је са друге стране, у животном околостима тужиоца, формирано стабилније породично окружење, што детету омогућава више рутине, реда и структуре у свакодневним активностима, већу мрежу социјалне подршке и релације међу породицом и пријатељима, да дете домаћинство оца доживљава као примарније, да је више усмерено на оца у задовољавању својих потреба, да са оцем проводи време на садржајнији начин и да је боље прилагођена на школску и друштвену средину у Србији.

Код таквог стања ствари, имајући у виду родитељске капацитете тужиоца, али и узраст, потребе и жеље детета, по оцени Врховног суда у спроведеном судском поступку је поуздано утврђено да је најбољи интерес мал. детета, који подразумева удовољавање на најбољи могући начин његовим емотивним и развојним потребама, да буде поверено оцу на самостално вршење родитељског права, а да одржава континуиране односе са мајком како би она и даље активно учествовала у расту, развоју и васпитању детета, али и одржавала и развијала емоционалне релације са дететом, као и дете са сестром по мајци, што се наводима ревизије не доводи у сумњу.

Истражно начело, на које се тужена у ревизији позива, у поступцима у вези са породичним односима предвиђено је чланом 205. Породичног закона. Међутим, одлуку о томе да истражује чињенице доноси суд, а у овом случају нижестепени судови су одлуку о тужбеним захтевима странака донели на основу чињеничне грађе формиране оценом налаза и мишљења тима вештака Кабинета за судску психијатрију које су оценили као свеобухватно и у погледу битних чињеница довољно за одлуку о самосталном вршењу родитељског права, због чега и по оцени Врховног суда није било потребно извођење нових доказа на околност најбољег интереса мал. детета, што би одуговлачило поступак и изазвало непотребне трошкове.

У ревизији се понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужене којима је, с позивом на битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред првостепеним судом и с позивом на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, оспоравала правилност првостепене пресуде, али је по оцени Врховног суда другостепени суд дао правилне разлоге које је узео у обзир, а који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби. Заказивање расправе пред другостепеним судом је у домену одлучивања већа другостепеног суда када оцени да је ради правилног утврђивања чињеничног стања потребно поновити већ изведене доказе, или доказе које је одбио да изведе првостепени суд, што по оцени Врховног суда у конкретном случају није било потребно, јер је правилно оценио другостепени суд да су у првостепеном поступку правилно и потпуно утврђене чињенице релевантне за пресуђење. Ревизијом тужене се указује на у међувремену промењене околности

које не могу бити од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде, јер будући да су наступиле након доношења побијане пресуде нису могле биле предмет оцене у поступку утврђивања чињеничног стања које је било од значаја за одлучивање, већ могу бити предмет оцене суда у евентуално новом поступку о захтеву за измену одлуке о вршењу родитељског права.

Нижестепени судови су правилном применом члана 160. Породичног закона ценили и све околности на страни мал. детета, као повериоца издржавања и околности на страни оба родитеља као дужника издржавања, које су од значаја за оцену могућности сваког од родитеља да допринесе издржавању свог мал. детета. Како је таква оцена заснована на савесној и брижљивој оцени сваког доказа засебно и свих доказа као целине, што је видљиво из образложења нижестепених пресуда, по оцени Врховног суда, износ на који је тужена обавезана није превисоко одређен, већ је адекватан да допринесе задовољењу потреба мал. детета и не преваљује терет издржавања мал. детета само на његову мајку, имајући у виду да законску обавезу издржавања имају оба родитеља као и износе прихода које они остварују. Удовољење захтеву у мањем износу од досуђеног не би било у складу са критеријумима прописаним Породичним законом, потребама детета тог узраста на месечном нивоу и могућностима тужене, као дужника издржавања.

Из наведених разлога применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиоцу не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Марина Милановић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**